

ธรรมะภาค

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเขาภาวนาไป เรา พวกเรานั้นไม่มีหลักใจ ก็ภาวนาไป พอภาวนาไปมันต่อสู้อกับเวทนา นี่ต่อสู้อกับเวทนา เวทนาเห็นใหม่ คนไม่เข้าใจนะ เวทนาหรือ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง หรือว่ากาย หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านพูดว่าเป็นได้ทั้งสมณะ เป็นได้ทั้งวิปัสสนา แต่พวกเราคิดกันเอง ถ้าเห็นกายจะเป็นวิปัสสนาเห็นใหม่ เข้าใจว่าเห็นกายเป็นวิปัสสนา

แล้วที่นี้พอเขากำหนดเวทนาไป กำหนดสู้อกับเวทนา แล้วพอสู้อกับเวทนามันสู้ไม่ไหว สู้ไม่ไหวความรู้สึกมันจะโดนเวทนาดึงไปไง แล้วไปถามพระ พระก็บอกว่ามันสติ ไม่พอคำบริกรรมไม่ดี ก็พยายามดึงไว้ ดึงไว้ ดึงไว้ แต่เวลามาพูดกับเรานะ ถ้าพูดถึงเราต่อสู้อกับเวทนานะ แล้วอาการที่มันวูบลง นี่มันลงสมาธิต่างหาก

จิตที่มันเวลาเรานั่งสมาธิกันเห็นใหม่ เวลาเราเข้าสมาธิมันจะวูบ มันจะลงเรื่อยๆ ไป วู้.. ไปนี่ พอไปถามพระ พระก็ตอบอย่างนี้อีก เราก้ เออ เวิร์กรรม! พระก็บอกว่าที่มันจะลงไปคือมันจะตกวงค์ใจ เขาบอกว่าให้ดึงไว้ ให้ดึงไว้

เวลาถามกับคำตอบหลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านพูดบอกว่าถ้าคนไม่รู้จริงเวลาพูดออกมา เวลาพูดธรรมะเหมือนกับเปิดอกเลย วุฒิภาวะมีแก่ไหนก็พูดได้แค่นั้น นี่พอไปถาม พอมันผิดใจใหม่ พอผิดปั๊บก็ไม่กล้าทำ ไม่กล้าทำก็ไปดูจิต พอดูจิตปั๊บฟังซีดีเรา ที่ว่าเวลามาหาเราถือเทปมาด้วยนี่แหละ เวลามาหาเรานะถือเทปมาด้วย

“หลวงพ่อดี” “ทำไม” “ก็ซีดีมันบอก” แล้วก็ให้อธิบายต่อเลย พออธิบายต่อ พอเขาไปดูจิตอยู่พักหนึ่ง นี่เขาก็กลับมาพูดอีก นี่กลับมาพูดอีกต่อสู้อกับเวทนาอีก

เราถึงบอกว่าเวทนามันสู้ได้สองวิธี วิธีหนึ่ง วิธีด้วยขันติ อย่างพวกเรานี้เริ่มต้นด้วยขันติคือทนเอา แต่ทนเอา ทนเฉยๆ ไม่ได้นะ ที่นี้พอทนเอาเรากำหนดลมหายใจเฉยๆ ก็ได้ กำหนดพุทโธก็ได้ ให้จิตเราไปอยู่กับที่พุทโธ เห็นไหม อยู่ที่พุทโธมันก็ไม่รับรู้ที่เวทนา นี่เขาเรียกว่าขันติ หลบเอา หลบเอาเพื่อสร้างฐาน แต่ถ้าเป็นอีกวิธีหนึ่งคือถ้าจิตเราสงบแล้ว มีพื้นฐานแล้ว เราถึงจะใช้ปัญญา เราเข้าไปต่อสู้กับเวทนา

เหมือนผู้ใหญ่กับเด็ก เด็กต้องเลี้ยงให้มันโตขึ้นมาก่อน แต่ผู้ใหญ่ต้องให้ทำงาน จิตถ้ามันสงบแล้วมันมีพื้นฐานแล้ว ออกไป ถ้าจิตมันออกไปดูเวทนาอันนั้นถึงจะเป็นวิปัสสนาใจ คือเรามีพื้นฐาน เหมือนนักกีฬาร่างกายแข็งแรง ไอ้ทักษะเราค่อยฝึกเอา แต่เราร่างกายก็อ่อนแอ แล้วก็บอกให้ฝึกทักษะ ฝึกทักษะ ก็ยุ่งเดินไม่ไหวเลย มึงจะให้กูฝึกอะไร?

ถ้าจิตพอมันจะสู้กับเวทนา โดยพื้นฐานพวกเราไม่เข้าใจเพราะไม่เข้าใจว่าถ้าใช้ปัญญาไปแล้วมันจะเป็นวิปัสสนา วิปัสสนาสายตรง สายตรงที่เขาพูดกัน แต่เวลาเราว่านะ มันเป็นปัญญา อบรมสมาธิ เราจะใช้ปัญญาตริกในธรรมพระพุทธรเจ้ามากน้อยขนาดไหน สิ่งที่ตริกอยู่นั้นเป็นตริกธรรมะ แต่ตริกจากที่เราเป็นกิเลสใจ

คือจิตเราจะมีพื้นฐาน เราตริกในธรรมะมันก็เป็นโลกีย์ปัญญาคือปัญญาตริกในธรรม ผลของมันคือการปล่อยวาง แต่นี่พอผลของมันคือการปล่อยวาง พุคด้วยวุฒิภาวะของเราไม่มี เราไม่เข้าใจใจ เราไม่เข้าใจว่าผลของการปล่อยวางนั้นคือธรรม ผลของการปล่อยวางนั้นคือธรรม แต่ความจริงมันเป็นสมณะ เป็นสมณะธรรม ไม่ใช่วิปัสสนาธรรม

ที่นี้ถ้าไม่ใช่วิปัสสนาธรรม ผลของมัน การก้าวเดินของมัน มันยังอยู่ในกฎของสัพเพ รัมมา อนัตตา สภาวะธรรมอันนี้ยังแปรปรวนอยู่ แต่ถ้ามันจาก สัพเพ รัมมา อนัตตาเห็นไตรลักษณ์แล้ว ถ้าเป็นผลของมันเห็นไหม มันเป็นธรรม มันไม่ใช่อยู่ มันพ้นจากกฎอนัตตา มันพ้นจากกฎการเปลี่ยนแปลง ถ้าผลของวิปัสสนานะ แต่ขณะที่ผลของวิปัสสนาที่มันจะถึงกฎของการไม่เปลี่ยนแปลงมันจะปล่อยวางไปก่อนคือว่ามันต้องปรับตัวมันก่อน

เว้นไว้แต่ เว้นไว้แต่พวกขิปปาภิญญา พวกที่ปฏิบัติง่าย ง่าย อย่างเช่นพระพุทธรเจ้า พุทธรเจ้าเห็นไหมตั้งแต่คืนเพ็ญเดือนหก ตั้งแต่หัวค่ำได้หญ้า ๘ กำของที่พราหมณ์มาให้แล้วปุ่นเห็น

ใหม่ ก็นั่งอาสนะเดียวใจ แต่สำเร็จเลย นั่นขิปปากัญญาคือปฏิบัติง่าย รู้ง่าย เว้นไว้แต่เฉพาะประเภท ประเภทนี้

จิตมีหลายประเภท แต่จิตประเภททั่วไปมันจะต้องปรับคือว่ามันจะตึงคพห่านก่อน คือมันปล่อยก่อน ใช้ปัญญาเข้าไปแล้วมันจะปล่อยก่อน ปล่อย ปล่อย ปล่อย ปล่อยสุดจนเต็มทีเพราะการปล่อยการขาดต่างกัน ถ้าคนมันเห็นสภาวะแบบนั้นมันจะเข้าใจว่าการปล่อยหมายถึงว่าเหมือนกับเราทดลองทางวิทยาศาสตร์ เราเห็นผลของมัน แต่เรายังทำให้มันสำเร็จไม่ได้

เห็นผลของมัน เห็นผลของมันถึงที่สุดเห็นใหม่ พอมันปล่อย พอปล่อยปั้มมันเป็นอกุศลธรรม มีกุศลธรรม อกุศลธรรม กุศลธรรมคือสภาวะธรรมที่มันยังเปลี่ยนแปลง ยังไม่เป็นตัวธรรมคือมันยังแปรสภาพได้อยู่ นี่สัพเพ ชัมมา อนัตตา

ถ้าเราศึกษาเห็นใหม่ พอเราศึกษาในธรรมในพระไตรปิฎก สัพเพ ชัมมา อนัตตา สภาวะธรรมนี้เป็นอนัตตา ก็เลยว่ามีนิพพานก็เป็นอนัตตาใจ แต่เวลาถ้าผู้ที่ปฏิบัติ ไม่ใช่ สภาวะธรรมนี้เป็นอนัตตา แต่ผลของมันไม่เป็นอนัตตา ผลของมันต้องเป็นความจริง สภาวะธรรม

สภาวะธรรมตัวธรรม สภาวะธรรมตัวสภาวะที่มันเปลี่ยนแปลงที่ว่าสภาวะธรรม สภาวะธรรมสิเวลาเรานั่งเห็นใหม่ที่ว่าจิตนี้เป็นวิทยาศาสตร์นะ กำหนดนะจะเข้าใจ เป็นวิทยาศาสตร์เลย เป็นวิทยาศาสตร์เพราะเราพูดได้ เราพูดได้ แต่ตัวธรรมพูดไม่ได้ ก็เหมือนที่เห็นใหม่ เหมือนเวลาซ็อก เรารู้ต่างๆ เราอธิบายได้

แต่พอมันซ็อกขึ้นมา มัน เอ้อะ! ตัวนั้นนะตัวเป็น ถ้าตัวนั้นเป็นเห็นใหม่ ตัวนั้นเป็น ตัวธรรม ตัวธรรมเป็นโสคาบัน สกิทา อนาคา จนถึงที่สุด อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมฺจุจฺฐติ ตัวจิตก็ต้องทำลายหมด มันเปลี่ยนแปลงไป

ที่นี้ตรงนี้ตรงที่มันมีของมัน มันมีเทคนิคของมันในกระบวนการ แต่ของเรา เราไปคิดว่าการใช้ปัญญานี้เป็นธรรม เป็นธรรมก็เลยใช้ปัญญาของเราทันตลอดเวลา นี่ปัญญาอย่างนี้ผลของมันเห็นใหม่ ผลของมันเป็นสมณะ เราถึงได้พูด การภาวนา การกระทำของทุกๆ วิธีการผลของมันคือสมณะหมด

ที่นี้ด้วยความที่ไม่เข้าใจ ผลที่เป็นสมณะ แต่เราเข้าใจว่าเป็นธรรมๆ พอเป็นธรรมบิบบัน เลื่อมใส มันก็เลยถึงเวลานั้นมันเลื่อม มันถอยสภาพ แต่ถ้าเป็นธรรมจริงๆ แล้ว มันไม่เลื่อม อฐานะ กุปฺปธรรม อกุปฺปธรรม ธรรมะที่ยังแปรสภาพอยู่ ยังเลื่อมอยู่กับธรรมะที่ไม่เลื่อม

นี่ธรรมะที่ไม่เลื่อมลองคิดดูสิ ธรรมะที่ไม่เลื่อมก่อนที่จะถึงมันไม่เลื่อมมันทำไมถึงไม่เลื่อมล่ะ มันพัฒนาการของมันขึ้นไปอย่างไร? มันพัฒนาการของมันขึ้นไป นั่นเวลาเราถามว่าสู้กับ เวทนา อธิบายเยอะมาก อ้าว แล้วทำไมเป็นอย่างนั้น อ้าว แล้วทำไมเป็นอย่างนี้ อ้าว แล้วเป็นอย่างนั้น

เพราะเวลาไปหากระแส กระแสไหนเขาชักไปก็ไปตามเขา ไปตามเขาหมดเลย พอตามเขาไป พอไปแล้วเพียงแต่ว่าเขาเป็นอย่างหนึ่ง คืออย่างเวลาเขามีเหตุผลใจ พอเขาฟังซิติเรอ อันไหนผิดอันไหนถูกเขายอมรับ ถ้ายอมรับแล้วมีการแก้ไขเพราะเหตุผลมันเหนือกว่า ถ้าเหตุผลมันเหนือกว่าเรา ต้องฟังเหตุผลที่เหนือกว่า ถ้าเหตุผลที่เหนือกว่ามันอธิบายได้ด้วย

นี่เวทนา กาย เวทนา จิต ธรรม จิตเห็นนะ แต่ประสาที่เราทำกันอยู่สัญญาเห็น สัญญาเห็น สัญญาอารมณ์ใจ ตัวจิตมัน โคนครอบงำไว้ด้วยขั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สัญญา คือข้อมูล มันเหมือนหนามยอกเอาหนามบ่ง มันก็เป็นสัญชาตญาณใจ มันเป็นสถานะของมนุษย์ สถานะของมนุษย์มีความคิด

ถ้าไม่มีความคิดเราจะสื่อความหมายกันได้อย่างไร? ภาษาจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร? นี่พอ มันมีอยู่แล้วสิ่งที่มันเป็นสัญชาตญาณ สัญชาตญาณสถานะของมนุษย์มันมีความคิด มีกายกับใจ ใจก็แบ่งออกเป็นความคิดกับตัวใจ ที่นี้ตัวใจมันก็คิดของมันอยู่อย่างนั้น นี่พอเรามาศึกษาปั๊บบเรา ศึกษาด้วยความคิด เรานี้กว่าเป็นใจแล้ว

ที่นี้ถ้าเป็นครูบาอาจารย์เรา ต้องทำให้จิตสงบขึ้นมาก่อน พอจิตสงบขึ้นมาก่อน สงบก็เป็นตัวมันเอง แล้วพอจิตมันเห็น เห็นไหม จิตมันเห็น จิตมันรู้ จิตมันวิปัสสนา แต่เราใช้ความคิดของเราตัวเอง พระพุทธเจ้าตีความหมายอย่างหนึ่ง

เราถึงพูดไป เราอ่านพระไตรปิฎกกันนี้ เราอ่านหนังสือออก แต่เราอ่านความหมายของพระพุทธเจ้า สิ่งที่พระพุทธเจ้าปรารถนาที่จะให้พวกเรา รู้ เราไม่เข้าใจหรอก เรา รู้ได้หยาบกว่า รู้ได้

หยาบกว่าและก็ความคิดของเรา ตรรกะของเราคิดกันไป นี่มันทำอย่างนั้น วิปัสสนาอย่างนั้นแล้ว มันปล่อยจริงไหม? มันปล่อยไม่ได้ มันไม่ปล่อยหรือก มันติดอยู่อย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน พอไปพิจารณาเวทนาเพราะการพิจารณาเวทนามันพิจารณาของมันไป แล้ว บอกว่าการพิจารณาเวทนาพิจารณาได้อย่างที่เราไปเที่ยวป่าช้ากัน ทำไมเราไปเที่ยวป่าช้าได้ เรา คิดถึงความตายเรายังคิดได้เลย ลองคิดถึงความตายสิ เราคิดถึงความตายเรายังสดดสังเวชเลยเห็น ไหม

เราคิดถึงว่าเราจะต้องตายอย่างนี้ สิ่งที่มีมันพุ่งเข้ามา สิ่งที่มีมันจะแบบว่าคืนรนไปมันจะหดตัว เข้ามา มันจะมีสติเลยละ ถ้าเราคิดถึงความตาย มรณานุสติ คำว่ามรณานุสติ สติระลึกถึงความตาย นึกถึงความตายมันยังปล่อยได้ แล้วนี่เราไปดูกายก็เหมือนกัน ไปดูซากศพ ไปพิจารณา

นี่ภายนอกภายใน พอดูภายนอกเห็นไหมเป็นได้ทั้งสมณะ เป็นได้ทั้งวิปัสสนามันจะปล่อย เข้ามา มันจะปล่อยเข้ามา ปล่อยเข้ามาเป็นตัวของมันเอง แล้วตัวของมันเองถ้ามันมีหลัก มีหลักมี เกณฑ์ ถ้ามันออกรู้ ทีนี้ถ้ามันไม่มีคุณลักษณะ มันก็เลยเหมือนกัน เหมือนแบงก์จริงแบงก์ปลอมเลย แบงก์จริงแบงก์ปลอมนี้ใกล้เคียงกันมากเลย แล้วดูอย่างไรแบงก์จริงแบงก์ปลอม?

จิตอย่างไรที่มันออกใช้ปัญญา? แล้วจิตอย่างไรที่ปัญญามันใคร่ครวญอยู่นี้ปัญญาของใคร? เวลาฟังนะ นี่เหมือนกัน เมื่อ ๒ วันนี่ ไม่อยากพูด แต่ถ้ามันพูดมาเพราะมันเป็นคตินะ พระมาจาก วัดเทพศิรินทร์หลายองค์ ๗ องค์มาอยู่ด้วยกัน นี่เวลาพูดอย่างนี้ เราก็ออกกับโยมอย่างนี้ เวลาเราไป พูดกับพระนะ เวลาฉันน้ำร้อนพูดแรง

แล้วเวลาจะกลับเขามากราบ “หลวงพ่อก่อน จะถามหลวงพ่อก่อนหนึ่งแล้วหลวงพ่อก่อนอย่าโกรธนะ (หัวเราะ) ทำไมถึงว่าไอ้สัตว์ ไอ้เหี้ยอย่างนี้ มันถูกหรือเปล่า?” เขาว่าอย่างนั้นนะ เวลาพูดว่าไอ้สัตว์ ไอ้เหี้ย เราบอกว่าเวลาปลงอาบัติ เราไม่ได้โกรธหรือก เราก็เลยอธิบายให้เขาฟัง เราบอกว่า “**ทุพภา ลิต**” เวลาอาบัติหนักมันปลงไม่ได้ มันเป็น ถ้าอาบัติหนักนะ ตาลยอดด้วน ปาราชิกนี่ขาดไปเลย

แต่ถ้าเป็น “**สังฆาทิเสส**” ต้องอยู่ปริวาส อยู่กรรม มันเป็นสังฆาทิเสส สงฆ์เป็นใหญ่ แล้วก็ “**อุลลัจฉัย**” ปลงได้

อุลลัจฉัย ปาจิตตีย์ ทุกกฏ ทุพภาลิต

ไอ้เหี้ย ไอ้สัตว์นี้มันทูปภาสิต มันเป็นภายิตที่ไม่ดีใช่ไหม? แต่เราบอกว่ามันเป็นสิ่งนี้ นี่ เวลาเราพูดกับพระ เขาดามเลยนะ เขาคงแปลกใจเพราะว่าเขาмаกั้นบ่อย่างมาก เดี่ยวนี้มาบ่อย่างมาก ประสาเราเหมือนกับเราศึกษาธรรมะ เขาต้องแบบว่าต้องเรียบบร้อยหมดใจ นี่เขาคิดเองนะ เขาคิดในแง่บวก เขาดามด้วยความสงสัย เขาบอกว่า เวลาพูดกับโยมนี่ไม่ได้ใช่ไหม? เพราะเราพูดกับพระแรงไป

เวลาพูดกับพระไอ้เหี้ย ไอ้สัตว์ อะไรของมัน เราบอกมันถึงใจ ถ้ามันถึงใจนะธรรมะมัน ออกมันถึงใจเหมือนรสอาหารมันเข้มข้น มันจะออกมาเต็มที่ ถ้ารสอาหารมันไม่เข้มข้น เรากินอาหารที่รสชาติมันจืด แล้วคนปรุงมันจะปรุงให้รสชาติ ให้เข้มข้นใช่ไหม? พอรสชาติเข้มข้น ขึ้นมา

เราจะบอกเลยนะ (โทษนะ) กูกับผมมันก็สมมุติเหมือนกันใช่ไหม? ถ้า “ผม” คำว่า “ผม ,ท่าน” อย่างนี้ก็พูดได้ แต่นี่เราชอบ “กู” แต่มันเป็นภาษาสมมุติ เราบอกมันเป็นภาษาสมมุติ แต่ถ้ามันเป็นภาษาสมมุติมันพูด มันเป็นจริตนิสัย ถ้าจริตนิสัยมันถึงตรงนั้นบื้อธรรมะมันจะเข้มข้นคือ คำว่าถึงใจนะ ถึงใจ ถ้าเราพูดโดยที่ไม่ใส่ใจเรา ไม่ถึงใจเรา ธรรมะมันไม่ออก มันไม่ถึง เพราะมีครูบาอาจารย์เห็นใหม่

คูสิ อย่างเช่นหลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อครูบาอาจารย์เรา ท่านเทศน์ยอดธรรม แล้วหลวงตาเรา หลวงตาเราเทศน์ เมื่อก่อนหลวงตาเทศน์จะนุ่มนวลมาก แต่พอออกมาโครงการช่วยชาติเห็นใหม่ เวลาท่านพูดออกมาทุกคนว่าพูดสัปดน พูดสัปดน แต่เวลาหลวงตาท่านพูดว่าหลวงปู่ตื้อนี่ท่านเทศน์ยอดธรรม ยอดธรรม

คือโลกเราติดกันตรงนี้ ระหว่างเรื่องเพศตรงข้าม เรื่องเพศตรงข้ามเป็นไอ้นั่นนะ เป็นฝาก ปักเสียบในหัวใจกัน อันนี้พอเทศน์อย่างนี้เทศน์เพื่อจะถอนมันไป นี่ถ้าถอนมัน ถ้ากำลังเราไม่พอ พอจะไปถอนมันเหมือนกับแผล ล้างแผลก็เจ็บ รักษาแผลก็เจ็บ ล้างแผลก็เจ็บนะ ล้างให้มันหายก็เจ็บ

คูสิ ที่ห่มขอเขามาถาม ที่มาจากวัชระ ห่มผ้าตัดนี้เป็นกรรมหรือเปล่า ก็ผ้าตัดเขา เราบอกว่ารักษาเขานะ ผ้าเขา ถ้าเราทำร้ายเขามันก็เจ็บปวดใช่ไหม? นี่เราผ้าตัดเราก็ต้องผ้า ก็ต้องเปิดแผลเหมือนกัน เขาบอกว่าอันนี้ผิดไหม? เราบอกว่ามันการรักษา

นี่ย้อนกลับมาตรงที่พูด คำพูดที่แรงเห็นใหม่ คำพูดที่แรงถ้าถึงที่สุด ถ้าเราพูดแล้วเรายังยังได้ สิ่งนี้จะประโยชน์ ที่นี้ถ้าพูดอย่างนั้นมันพูดคำสละสลวยมันก็ได้ ได้เหมือนกัน แต่สำหรับเรานะ เราบอกว่าสมมุติเราคิดคำนี้ พูดออกมาคำนี้ มันเป็นด้วยเหตุผลเลย เราพูดออกไปแล้วแบบว่ามันฟังแล้วไม่สละสลวย พูดให้มันสละสลวยเหมือนที่หลวงตาพูด

หลวงตาท่านพูดนะ บอกว่าเวลาท่านพูดท่านเทศน์มันระเบิดนิวเคลียร์คือคำพูดมันแทงใจ คำ มันก็แทงหัวใจ ที่นี้พระเวลาเขาถอด มันคำพูดเห็นใหม่ พระกับสังคม หัวใจมันน้ำหนักไม่พอ ก็เปลี่ยนคำพูดให้สละสลวย หลวงตาท่านพูดเลยนะ ของเรามันนิวเคลียร์ เขาเอาออกก็เปลี่ยนเป็นกล้วยหอมกล้วยไข่เข้าไปเห็นใหม่ กล้วยหอมกล้วยไข่กับระเบิดที่เข้าไปทำลายคุณภาพมันต่างกันไหม?

นี่ถ้าอย่างนี้ พูดถึงคำพูดของเขามันเหมือนกับว่าวุฒิภาวะของใจเขาได้แค่นี้ เขาก็รับรู้แค่นี้ แต่เวลาปฏิบัติเข้าไปแล้วนะ พอเขาฟังทุกวันๆ อาหารเรากินทุกวันมันจะจืดจืด เราต้องกินอาหารแบบรสชาติเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ การปฏิบัติก็เหมือนกัน พอเราปฏิบัติเราฟังเห็นใหม่ เวลาครูบาอาจารย์จะหาครูบาอาจารย์ที่พูดให้ถึงใจใจ พูดให้ถึงใจ พูดให้แทงหัวใจ

พอเราปฏิบัติ นี่หลวงตาท่านพูดเวลาท่านเทศน์ท่านบอกเลยเทศน์กับโยมเห็นใหม่ ถ้าเทศน์กับโยมก็อีกอย่างหนึ่ง ถ้าเทศน์กับพระมันได้เต็มทีเพราะพระ เหมือนกับเราคนไข้หนัก พอคนไข้หนักเราต้องการยาที่เข้มข้น ฉะนั้นเวลาหลวงตาท่านบอกเวลาหลวงปู่มันจะเทศน์ หลวงปู่มันเทศน์มันก็ทุกกัณฑ์ก็ถึงที่สุดเหมือนกัน แต่มันไม่ถึงใจ ต้องถามให้ผิดๆ ถูกๆ ไง

จนหลวงปู่มันบอกว่ามัน “ไม่ใช่” พอไม่ใช่มันจะออกแรงมาก พอออกแรงมากมันก็ถึงใจ เพราะเราอยาก เหมือนเราคนป่วยเราก็ต้องอยากยาอะไรที่มันทีเดียวหายเลยอย่างนี้ แล้วพูดแรง เวลาเขาถามนะ เรากับประสาเรานะ เรากลับเอ็นดู ไม่ใช่เมตตา เหมือนเอ็นดูเขา เขากลับนะ “หลวงพ่อย่าค่านะ เวลาหลวงพ่อพูดอย่างนั้นมันเป็นอาบัติไหม? ไอ้สัตว์ ไอ้เหยี่ยวไรนั่นนะ เขาก็ว่า มันเป็นอาบัติไหม?”

เราบอกว่าถ้าเป็นอาบัติตัวอักษร เป็น “ทุพภาสิต” ทุพภาสิต ภายิตคำพูดที่ไม่.. ทุพภาสิต มันก็ชัดๆ อยู่แล้ว (หัวเราะ) ภายิตที่โลกเขาไม่พูดกันเห็นใหม่ มันเหมือนคำคำ แต่ถ้าเราเอามาเป็นธรรมะ แล้วเพราะอะไร? เพราะหลวงตาท่านพูดอย่างนี้นะ หลวงตาท่านพูดบอกว่า

“สมมุติบัญญัติ แม้แต่กฎหมายนี่มันก็เป็นสมมุติ”

ทีนี้ถ้าจิตเราเป็นธรรมจริงมันพ้นจากสมมุติบัญญัติไป พอพ้นจากสมมุติบัญญัติกฎหมายมันตามไม่ถึงหรอก หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านไปคุยกับพระนะ ท่านพูดกับพระจนพระองค์ไหนพูดถึงท่านบอกว่าพูดกับท่านว่ามีธรรมในหัวใจแล้ว ท่านบอกจบเลย ใครจะมากล่าวโทษเป็นสังฆาปราชิกอะไรนี้ ท่านไม่ฟังเลย เพราะจิตอันนี้มันพ้นจากกฎหมายไปแล้ว

ทีนี้เขามาถามว่ากฎหมายนี้ผิดไหม? ผิด กฎหมายนี้ก็ผิด คำพูดนี้เป็นอาบัติไหม? เป็น ทีนี้พอมันเป็นอาบัติบิ๊บบันก็เข้ามาที่ .....ที่เขบอก่าว่า “หลวงตาเป็นพระอรหันต์ไม่ได้เพราะหลวงตาพูดว่าท่านบรรลุธรรมที่ไหนๆ เขบอก่าว่าอันนี้เป็นอวดอูฐริ อวดอูฐริที่มีในตน เขาว่าปাপมุต”

ค้ำว่าปাপมุตคือพระอรหันต์มันต้องเป็นทำผิดไม่ได้เลย แต่เวลา .....พูดมาอย่างนี้บิ๊บบเราย้อนกลับเลยบอก่าว่า “เขาตีความผิด ปापมุตหมายถึงว่าไม่เป็น ไม่เป็นอาบัติไม่ใช่ว่าไม่ทำผิดอาบัติ” ถ้าปापมุตนี้ทำผิดอาบัติไม่ได้เลย ก็จะไม่ผิดจากอาบัติเลย ต้อง อาบัตินี้ต้องไม่มีผิดเลย ถ้าผิดเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ แต่เรบอก่าว่าไม่ใช่

พระอรหันต์นี่คือจิตมันพ้นออกไปจากสมมุติบัญญัติแล้ว สมมุติบัญญัติเข้าไม่ถึงแล้ว วุฒิภาวะของใจมันสูงกว่า ยกตัวอย่างเช่นพระดาบอด ในพระไตรปิฎก พระจักขุบาล พระจักขุบาลไปภาวนา พอพระจักขุบาลไปภาวนาใช่ไหม? เริ่มตาเจ็บ พอตาเจ็บก็ไปหาหมอให้รักษา

หมอบอกต้องให้นอนหยอดตา นี่เขาถือเนสัชชิก ตอนเนสัชชิกก่อนเข้าพรรษา เขาไม่นอน ไม่นอนตลอด นี่หมอบอกต้องให้นอนหยอดตาถึงจะได้ผล นี่เขานั่งหยอด มันไม่หาย อย่งไรก็ไม่หาย ไม่หายหมอบอกเลยถ้าไม่รักษานะ ตาบอดนะ ตานี้ต้องบอดแน่นอน พระจักขุบาลไม่ยอมบอดก็คือบอด พอตีตาก็บอด ใจก็บรรลุเป็นพระอรหันต์เลย พอบรรลุเป็นพระอรหันต์บิ๊บบกลับบ้านไม่ได้เป็นสุขขวิปีสสโก

สุขขวิปีสสโกนี้มันไม่มีฤทธิ์มีเดชใช่ไหม? ก็ต้องให้หลานมาจูงกลับนะ พอกลับไปอยู่ที่บ้าน อยู่ที่เมืองนะ เขาก็ทำทางจงกรมไว้ให้ใจ แล้วคืนนั้นฝนตกหนัก แผลงมันออกมาเยอะ ท่านก็มาเดินจงกรมอยู่ ท่านเหยียบแผลงตาย ท่านเหยียบแผลงตายนะ แล้วพระที่จะมาเข้าเฝ้า พระพุทธเจ้ามาเห็นเข้า ก็บอก่าว่าพระจักขุบาลเวลาตาดีก็ขี้เกียจ เวลาตาบอดก็อยากมาอวดเขา

เดินเหยียบสัตว์ตาย ฝนมันตก แผลงมันออก แล้วท่านเดินเหยียบสัตว์ตายหมด ไปฟ้อง
 พุทธเจ้าว่าพระจักขุบาลเป็นปาจิตตีย์คือเหยียบสัตว์ตาย ทำชีวิตสัตว์ให้ตกร่วง อันนี้เป็นปาจิตตีย์
 พระพุทธเจ้าบอกไม่เป็น ไม่เป็น พระจักขุบาลไม่มีอาบัติเพราะพระจักขุบาลเป็นพระอรหันต์ ตรง
 ซักๆ เลย พระจักขุบาล นี่ไงพระอรหันต์เหยียบสัตว์ตายนะ ไม่เป็น ปาปมุตคือไม่เป็นอาบัติ

แต่พวกเราตีความว่าปาปมุตไม่ทำผิดอาบัติ ไม่มี แล้วหลงตาท่านก็บอกไว้นะ ทางฝ่าย
 โลกก็จัดว่าท่านอวดอูตรีเพราะว่าท่านบอกท่านสำเร็จที่วัดคดอยธรรมเจดีย์วันนั้นๆ นี่ท่านบอกว่า
 ไม่ใช่ ท่านเปรียบยกพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่าเรารู้ได้อย่างไรว่าพระพุทธเจ้าสำเร็จที่โคน
 ต้นโพธิ์? ใครเป็นคนบอก? ก็พระพุทธเจ้าบอก อ้าว พระพุทธเจ้าสำเร็จเองแล้วใครรู้? เพราะยังไม่
 มีใครปฏิบัติเลย

ไม่มีใครสามารถรู้ได้ว่าพระพุทธเจ้าสำเร็จที่ไหน? เพราะพระพุทธเจ้าสำเร็จเป็นองค์แรก
 ยังไม่มีใครรู้ พระพุทธเจ้าต้องเป็นคนบอก ฉะนั้น เราถึงบอกเหมือนกับว่าถีนกำเนิดใจ ท่านบอก
 ว่าท่านสำเร็จที่ไหน? ทำที่ไหน? แล้วจบที่ไหน? ท่านพูด ท่านพูดบอกสถานที่ ท่านพูดถึงถีน
 กำเนิดใจ แล้วท่านบอกไม่มีอาบัติ ไม่มีอาบัติ แต่โลกไม่เข้าใจกัน ถ้าพูดถึงถ้าเป็นธรรมแล้วพ้น
 จากตรงนั้น

ไอ้มันมันเป็นกิริยา อาบัติไม่ถึง แล้วมันอยู่ในปาติโมกข์ด้วย สติวินโยฯ อธิกรณสมณะ ๗
 คือว่าสวดเป็นศีล ๒๒๗ เลย แล้ว ๗ ประเภทนี้ไม่เป็นอาบัติ สติวินโยฯ คือมีสติพร้อม มันมีหมด
 นะเพียงแต่ ๑. คนไม่เข้าใจเพราะว่าอย่างนี้ว่าที่อักษร มันอยู่ที่ตัวกฎหมาย อยู่ที่คนตีความ แล้วจะ
 ตีความอย่างไร? ตีความอย่างไร? แต่ถ้าเป็นความรู้จริงแล้ว มันเป็นไม่เป็นเรารู้ดี

ขณะที่ไม่เป็นเรารู้ ไม่รู้ตรงไหน เช่น เรากำลังปฏิบัติกันอยู่ ถ้าเราทำผิดเอ็งไปนั่งสมาธิ
 นั่งไปเผลอเพราะหลุดของตัวเอง มันขุ่นใจ นี่ไงสี่ลัพพตปรามาส ลูกค้ำ เราเองลูกค้ำในศีล เรายัง
 ไม่มั่นคงในศีล แล้วถ้าผิด เราจะบอกว่าไม่เป็น ไม่เป็น เป็นไปไม่ได้เพราะเราอยู่ในสังคมนัก
 ปฏิบัตินะ

เวลาเย็นๆ ขึ้นมาถ้าใครผิดนะ จะต้องรีบปลงอาบัติเลย เพราะอะไร? เพราะมันซื่อสัตย์กับ
 ตัวเองนะ อย่างเรา เราตั้งใจ เราจะภาวนาใช้ไหม? แล้วเรานั่งหลับตาแล้วมันไม่ลงทำอย่างไร?

ขนาดในวงปฏิบัติเรา ขนาดที่บางองค์นี่นะ โหมเต็มที่เลยแล้วมันไม่ลง ลงไม่ได้ บางทีนั่งน้ำตาไหลเลยนะ จิตมันจะลง จะลง มันเค็งขึ้น เค็งขึ้นเลย

แล้วก็มาปรึกษากัน อย่างพวกเรานักปฏิบัติมันเหมือนทางวิชาการ มันถึงมาปรึกษากัน เฮ้ยทำไมเอ็งเป็นอย่างนั้น? ทำไมเอ็งเป็นอย่างนี้? เข้าได้ไหม? เข้าไม่ได้ นี่ไงที่หลวงตาทำบอกว่า พระที่ออกมาจากป่าแล้วไปหาหลวงปู่มัน ใครไปป่าไหนมากก็จะมาคุยว่าภูเขาภูนั้นภูวานาแล้วเป็นอย่างนั้น ที่หลวงตาเล่าๆ อยู่นี้ พระจะคุยกัน

นี่ของเราปฏิบัติเราก็คุยกัน มีพระองค์หนึ่งอย่างไรก็ไม่ลง อย่างไม่ลง อดอาหารแล้วพระเราพยายามบอกอบัติมีไหม? อะไรมีไหม? ดูแล้วก็ไม่มี สุดท้ายนะก็นั่งทบทวนกัน สงสัยอุปัชฌาย์ พอสงสัยอุปัชฌาย์ก็ทำทัฬหีกรรม ออกไปแล้วหาโอกาสทำทัฬหีกรรม อย่างเช่นถ้าเราไปอยู่ที่วัดที่เป็นอุปัชฌาย์ไปพักวิเวกแล้วถ้ามีองค์ไหนเข้ามาบวชขอบวชเข้าไ้ ทำทัฬหีกรรมซ้อนเข้าไป เหมือนบวชอีกรอบหนึ่งว่าอย่างนั้นเถอะ คัดอุปัชฌาย์ แล้วก็กลับมาที่บ้านตามานั่งภูวานาดีขึ้น จะลงด้วย

เวลาเราบวชกัน ทำอะไรกันเพราะเราเห็นเหตุการณ์อย่างนี้มาเยอะ ถ้าเราจะบวชเป็นแค่สักว่าบวชนะก็ได้ บวชเป็นพระไหม? เป็น เพราะในวินัยมีนะ เราอ่านพระไตรปิฎกมาสองรอบ สมมุติว่าเราไปบวชพระ อุปัชฌาย์ เขาขาดจากพระแล้ว ในสงฆ์ขาดจากพระแล้ว เราบวชเป็นพระไหม? เป็น เป็นพระโดยสมมุติไ้ เราถึงศึกษานะ ถ้าไม่เป็นอย่างนี้นะ สมมุติเราไปบวชนี่นะ เราไปบวชกับอุปัชฌาย์ที่ผิดพลาดแล้ว

ถ้าเราไม่เป็นพระ สมมุติว่าเราไม่เป็นพระนะ เราเข้ามาในอุโบสถ เหมือนกับเราไม่ใช่ ส.ส. เราเข้าองค์ประชุม กฎหมายนั้นเป็นโมฆะไหม? ใ้ันนี้ก็เหมือนกัน เวลาพระบวชแล้วมันอยู่ด้วยกัน ใ้ เวลาเราฉันข้าว โยมมาโดนอาหารเราไม่ได้นะ ถ้าโยมมาจับอาหารเรา มันแบบว่าคฤหัสถ์มาจับแล้ว เราฉันเป็นอบัติแล้ว ฉะนั้นถ้าไม่ใช่พระ มากินร่วมกัน เป็นอบัติไหม?

นี่ไง บวชแล้วเป็นพระไหม? เป็น เพราะเป็นพระแล้ว เป็นพระขึ้นมาเพื่อการในธรรมวินัย นั้นมันถูกต้อง แต่ถ้าวินัยเราไม่รู้ เราไม่รู้บิณฑบาต เราไม่รู้หมายถึงว่าเรารู้ว่าอุปัชฌาย์หรือสิ่งที่เราบวชมา มันไม่ถูกต้อง ขาดจากพระ ที่นี้พอขาดจากพระไปแล้วเราทำอย่างไร? เราจะบวชใหม่ไหม? นั่นอีกเรื่องหนึ่ง

นี่ไง ถ้าพูดถึงบวชแล้วเป็นพระใหม่? เป็น เป็นพระโดยสมมุติ แต่เวลามาปฏิบัติ เพราะในพระไตรปิฎกมันมีนะ วิบัติ ๔ อุบาสกวิบัติ กรรมวาจาวิบัติ สีมวิบัติ อหังการวิบัติ ไอ้ท่องบวชขานนาคนี่เรายังพูดกับนาคที่มามีบวชใหม่จะมามีบวช เราจะบอกนะเรานี้แหละ เวลาจะคลอด เราต้องไปคลอด เราต้องไปให้หมอบอกคลอดให้ แต่เราจะบวชพระนี่นะ เราจะทำคลอดตัวเองด้วยปากของเรา ด้วยโอรุขของเรา ด้วยคำกล่าวคำบวช

ถ้าเราคลอดมาแล้วเราพิจารณา คือคำท่องนะ มันไม่สมบูรณ์เห็นไหม นี่อหังการวิบัติเห็นไหม วิบัติ ๔ ถ้าอหังการวิบัติไม่ต้องเวลาเราจะท่องขานนาค เราจะท่องให้มันชัดเจน ยิ่งชัดเจนยิ่งดีเท่าไรนะ เราคลอดออกมาไอ้วิบัติ ๔ นี่มันไม่มี เด็กมันคลอดมาแล้วมันแข็งแรง มันสมบูรณ์ มันก็ปฏิบัติง่าย

ถ้าเด็กมันคลอดออกมามันพิจารณาชีวิตมีไหม? มี แต่มันจะทำอะไร เดี่ยวนะ ถ้าพูดอย่างนี้แล้วคนพิจารณาเขาจะเสียใจนะ เฮ้ย นี่เราพูดถึงคนพิจารณาที่เราเปรียบเทียบกับ คนพิจารณาที่มีหัวใจนะ พระในสมัยพุทธกาลนะ พระนั่นแหละเหมือนพระพุทธรูปเจ้าเปียบเลย พระพุทธรูปเจ้านี้อาการ อาการ ๓๒ ของพระพุทธรูปเจ้านี้สวยงามมากแล้วก็มีพระนั่นแหละเหมือนเปียบเลย แต่พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลนะแบบว่าเป็นค่อมไปเลยก็มี รูปร่างมันไม่สำคัญนะ มันสำคัญที่ใจเป็นใหม่

ฉะนั้น คำว่าพิจารณา นี่ พิจารณา มันพิจารณาที่กาย หัวใจไม่ได้พิจารณา พิจารณาที่ปฏิบัติได้ มันมีเห็นไหมที่อาจารย์ที่ธรรมศาสตร์เห็นไหมที่เขาตาบอดใจ แล้วเขาไปถามพวกพระ พวกพระบอกเป็นกรรมเป็นกรรม เขาก็เลยบอกว่าเขาเลยนับถือศาสนาคริสต์เลย อะไรก็เป็นกรรม? อะไรก็เป็นกรรม? คือว่ามันเหมือนกับว่ายอมจำนน มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ นะ มันเป็นวาระ มันเป็นคำว่ากรรมของคนนะ

คุณสิ เวลาเราเกิดมาทำไมเราไม่เหมือนกัน ไอ้คำว่าอุบัติเหตุคือกรรม ถึงคราวถึงเวลามันจะเป็นอย่างนั้น ถึงคราวถึงเวลา แต่ตอนนี้มัน ไอ้ตรงนี้ที่มันบอกว่ากรรมมันแก้ไขได้ตรงที่เราทำบุญกุศลกันนี้ ทำบุญกุศลนี่นะ มันแบบว่าอุทิศส่วนกุศล มันแบบว่ามันเจือจางใจ มันเจือจางใจให้ความเข้มข้นมันเบาบาง มันหลบหลึก แต่นี่ถึงที่สุดแล้วนะ คนมันถึงที่สุดแล้วมันกรรมมันให้ผล มันมีทั้งกรรมดีและกรรมชั่วของแต่ละบุคคล

นี่ถ้ามันเป็นไปแล้ว ใ้เวลานี้เวลาพูดมันพูดถึงเป็นบุคลาธิษฐานคือพูดเป็นตัวอย่าง นี่ถ้าเราบวชแล้ว เวลาไปบวช ไปอุปัชฌาย์ ถ้าเรารู้อย่างนี้ เราก็ตั้งใจ แต่ถ้าเราไม่รู้ตรงนี้เราจะบอกว่ามันจุกจิกไป ส่วนใหญ่พวกเราจะบอกว่ามันเรื่องปลีกย่อย เรื่องเล็กน้อย เรื่องที่ทำให้ไม่มันวุ่นวายไป

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ท่านอยู่อย่างนี้ท่านเห็นอย่างนี้ ท่านก็อยากจะให้ลูกศิษย์แบบว่าเหมือนลูกเราละ ให้ทำอะไรสะดวก ให้ทำอะไรง่าย นี่มันจะง่ายขึ้นไหม มั๊งง่ายจะได้ยาก คนที่มานะบากบั่นบั้นปลายมันจะสบาย นี่ไงเวลาบวชก็ต้องเข้มข้มหน่อย ไม่ใช่เข้มข้มจนหรือทำให้ถูกต้องเท่านั้นนะ ต้องทำให้มันถูกต้อง ให้มันดีงาม นี่ถ้าถูกต้องดีงามบวชแล้วมันก็เป็น นี่บวชเป็นสมมุติสงฆ์นะ แล้วเวลาพอปฏิบัติ อริยสงฆ์ สิลัพพตปรามาส ไม่ลูปคลำในศีล อย่างไม่ถึงไม่ลูปคลำในศีล

วันนั้นมีหมอมามาถาม เขาบอกว่าให้อธิบายเรื่องไม่ลูปคลำในศีล เราบอกว่าไม่ลูป ใ้มันจะลูปคลำในศีลทุกคน ทุกคนเพราะอะไร? ทุกคนเพราะเราปฏิบัตินี้เรามีเลิศทุกคน เรามีความดั่งเลิศสยทุกคน มันจะไม่ลูปคลำได้อย่างไร? เขาลองให้อธิบายวิธีปฏิบัติที่ไม่ลูปคลำกับลูปคลำไป เราบอกลูปคลำทั้งหมด เว้นไว้แต่ เวลาเราปฏิบัติไปถึงที่สุดแล้ว ถึงที่สุดไป พระโศคาบันเท่านั้นถึงไม่ลูปคลำในศีล

คนที่เข้าไปรู้อะไรเห็นจริงต่างหากมันถึงจะไม่ลูปคลำใช่ไหม? แล้วเรายังไม่รู้จริงถึงเราปฏิบัติกับครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง อาจารย์ของเราเป็นพระอรหันต์ หลวงตานี้เป็นพระอรหันต์ แน่นนอนเลย แล้วเราปฏิบัติเรายังลูปคลำไหม? ลูปคลำเพราะกุศลสยไป จนจะทำจนจะถึงวันใดวันหนึ่งเราเห็นจริงขึ้นมา เราจะไม่ลูปคลำเอง ถ้าเรารู้จริงเอง เราจะสลัดทิ้งเอง เราจะลูปคลำได้อย่างไร? เพราะเรารู้เองเห็นเอง

เขาพยายามจะให้อธิบายว่าทำอย่างไรถึงจะไม่ลูปคลำ? แล้วเขาจะไปทำตรงนั้นไป บอก **ไม่มีทาง ไม่มีทาง** เพราะพวกเรามันมีเลิศจริงไหม? แล้วจะไม่ลูปคลำได้อย่างไร? แต่ถึงที่สุดแล้ว เพราะสิ่งที่ไม่ลูปคลำในศีลมันก็คือพระโศคาบันเท่านั้น อย่างน้อยพระโศคาบัน สกิทา อนาคาขึ้น ไปไม่ลูปคลำแล้วเพราะมันรู้อะไรเห็นจริงเพียงแต่มันเป็นจรตนิสัย

ทุกคนจะคิดอย่างนี้ ทุกคนเวลาศึกษาแล้วจะถามหาแต่สิ่งที่ถูกต้องสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ไม่ถูกต้องจะไม่เอา แต่ไม่ได้คิดเลยว่าใจเราต่างหากที่มันเป็น ในเมื่อใจต่างหากที่มันเป็นเราก็มาฝึก

อยู่เพื่อใจต่างหากที่ให้มันถูกต้อง พอใจต่างหากที่ถูกต้อง นี่เฝ้าเวลาบอกผู้ที่ปฏิบัติเป็นแล้วเห็นใหม่ นี่พระไตรปิฎกเคลื่อนที่

คือพระไตรปิฎกไม่มีชีวิต มันเป็นตำรา แต่พอเราปฏิบัติขึ้นมาปั๊บเราจะรู้จริงเหมือนพระไตรปิฎกเลย ต้องเหมือนกันเลย แล้วอธิบายเป็นพระไตรปิฎกที่มีชีวิต แล้วอธิบายความได้ชัดเจน ถูกต้องเพราะมันรู้จริง ความรู้จริงอันนั้นอธิบายได้ชัดเจนมากเลย แต่ถ้ายังไม่รู้จริงจะเป็นอย่างนั้นไปเรื่อยๆ เราก็ต้องฝึกไป มันคือการต้องฝึก ต้องฝึกฝนไป ต้องแก้ไขไป ต้องดัดแปลงไป จะให้มันเป็นไปเองเลย มีเลย ไม่มี

แต่พูดถึงเขาถาม เรายังว่าเอ็นดูเขาเพราะเขาถามด้วยความคิดที่ดี เพราะความคิดของเขาไง เพราะธรรมคาเขามากันต้องคาดหมายว่า เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์เรานี้แจ่มมาก แจ่มมาก แต่มาเจอไอ้เหี้ย ไอ้สัตว์เข้าไป งงเลย นี่ยังน้อยนะ ยังน้อย (หัวเราะ) คนยังงงว่า เวลามัน.. มันสรวล

ในพระไตรปิฎกเห็นใหม่ ไอ้ที่พระอรหันต์เรียกว่าไอ้ถ้อย ไอ้ถ้อย ไอ้ถ้อยคำนั้นหยาบที่สุดแล้วนะเพราะในพระไตรปิฎก เราไปอ่านเรางงเลยนะ พระพุทธเจ้าเวลาพูดถึงญาติ เรียกโยมเรียก “น้องหญิง” ถ้าน้องหญิงสมัยปัจจุบันนี้ น้องหญิงคือคนใกล้ชิดคนนะ แต่พอเรียกน้องหญิง ญาติพระพุทธเจ้าร้องไห้เลย เพราะเรียกน้องหญิงเหมือนคุณลูกไง มันห่างไกล ไม่ยอมนะ ในพระไตรปิฎกนี่

พระพุทธเจ้าเรียก “น้องหญิงๆ” เรียกน้องหญิงร้องไห้เลย แต่ถ้าสมัยนี้ไปเรียกน้องหญิงละโอ มันใกล้ชิด นี่มันความเห็นใจ มันเป็นคำพูด เป็นความเห็น สมัยพุทธกาลสังคมเป็นอย่างไร? สังคมนั้นเป็นสังคมหนึ่ง แล้วสังคมในปัจจุบันสังคมนี้ เหมือนวัฒนธรรมมันเคลื่อนมา เคลื่อนมา มันมองกลับกันหมดละ แล้วเราจะคิดอย่างไร? เราจะทำอย่างไรให้มันเป็นความจริง?

แล้วนี่พอไปศึกษาของเขา ไปศึกษาพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกถูกหมด แต่นี่คนมันไม่เข้าใจใจ คนจะเอาแต่ความเห็นในปัจจุบันนี้ไปตัดสินพระไตรปิฎก สมัยก่อนมันไม่มีนี้ เทคโนโลยีมันไม่มี ถ้าใครทำอะไรได้นี่ชัดเจนมาก แต่ในปัจจุบันนี้มันแบบว่ามารยาสาโดยมันเยอะไง มันเป็นมารยาหมด

แล้วยังคิดนะ เราคิดเอง อย่างเช่นเวลาเราอ่านพระไตรปิฎกยังว่า พระไตรปิฎกพูดไว้ไม่ชัดเจน เราพูดได้ดีกว่านั้น ก็อาจจะบอกว่าเราดีกว่าพระพุทธเจ้าไง ทุกคนจะว่าเก่งกว่าพระพุทธเจ้า

ทั้งนั้น จะเก่งกว่าพระพุทธเจ้าเพราะอะไร? เพราะพระไตรปิฎกเมื่อก่อนนั้นมันยังไม่มีพิมพ์เป็นหนังสือ มันเป็นความจำทั้งหมด พอความจำทั้งหมดใครพูดได้ก็ไปศึกษากันตามนั้น

ทีนี้ในปัจจุบันนี้ เห็นไหมเทคโนโลยีมันเจริญใช่ไหม? ในพระไตรปิฎกมันพิมพ์มาเยอะเยอะไป เราก็ศึกษาแล้ว เหมือนเวลาเทศน์ ฟังเทศน์สิ โยมฟังเทศน์สิ ถ้าพูดถึงให้โยมนึกเองนึกไม่ออกนะ แต่เวลาครูบาอาจารย์เทศน์นะ แหม กูคิดได้ดีกว่านั้น กูคิดได้ดีกว่านั้น พระไตรปิฎกนี่เอ็งได้อ่านแล้วไง เอ็งรู้โจทย์แล้วไง เอ็งถึงพูดว่าพระพุทธเจ้าสู้กูไม่ได้ไง แต่ถ้าเอ็งไม่มีโจทย์ เอ็งคิดตรงนี้ออกไหม? เหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกันเวลาฟังเทศน์นะ ฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ โอ้โฮ อาจารย์เทศน์สู้กูไม่ได้ กูเทศน์ได้ดีกว่า แต่เวลาให้ขึ้นเทศน์ เทศน์ไม่เป็นนะเพราะมันไม่มีโครงเรื่อง มันต้องค้นไปเองไง เทศน์กลอนสดไง แต่ถ้าได้ฟังนะ ทำไมพูดอย่างนี้? มันต้องพูดอย่างนี้สิถึงจะถูก พูดอย่างนี้ผิด ใช่ไหม? นี่ถึงบอกพอไปอ่านพระไตรปิฎกไปเพราะรู้แล้ว แล้วมาอ่านไป ทำไมพระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้น? ทำไมพระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้น?

นี่เวลาเทศน์เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านเทศน์ หลวงปู่ท่านเทศน์ ขณะจิตนะ ขณะจิตหรือจิตที่มันจะรวม จิตที่มันจะฆ่ากิเลส ท่านบอกว่าไม่พูด ถ้าพูดไปแล้ว โทษนะ เหมือนกับการทำร้ายลูกศิษย์เพราะถ้าเราพูดถึงเคล็ดของมัน พูดถึงสิ่งที่มันเป็น เราจะจำทันที แล้วเราจะสร้างภาพ สิ่งที่ทำตรงนี้เสร็จแล้วมันจะฆ่ากิเลสได้

พอเรามีข้อมูลแล้ว กิเลสมันมีเครื่องมือต่อสู้แล้ว เราจะถึงตรงนี้ได้นะ เราต้องทำให้หนักกว่านี้ไปอีกสองเท่า ฉะนั้นเวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์นะ ท่านจะเทศน์ถึงเหตุถึงการกระทำ พอถึงผลบั้นท่านไม่พูดถึง ท่านปล่อย เห็นไหม หลวงตาท่านเทศน์ถึงไอนั้น ถึงอสุภะ พอเทศน์มาเทศน์มาท่านบอกว่าหยุดแค่นี้เพราะถ้าพูดไป เหมือนเรา เราจะสร้างภาพตาม แล้ววันหลังเราจะคิดอย่างนี้ตลอดเลย ท่านจะปล่อยไว้

เราถึงได้บอกนะว่าในพระไตรปิฎกมันมีแต่วิธีการ ผลของมันไม่มี ผลของมันอยู่ที่ใจเรา ผลของมันไม่มี ท่านไม่ได้เขียนถึงผลไว้ แต่อ่านพระไตรปิฎกนั่นคือวิธีการทั้งหมดนะ วิธีการคือเทคโนโลยี ความรู้ที่เราจะเข้าไปฆ่ากิเลส ต้องทำอย่างนั้นๆ แต่ผลไม่มี ผลหมายถึงว่า ท่านไม่ได้บอกผลไว้

พอตรงนี้ มันไม่ใช่ผลใช่ไหม? เป็นวิธีการใช่ไหม? เราก็เอาวิธีการเป็นผลใช่ไหม? ก็ต้องทำให้ได้แบบนี้ พวกเราเอาวิธีการเป็นผล ต้องทำให้ได้อย่างวิธีการนั้น แต่ความจริงนั้น นั่นเป็นวิธีการที่จะเข้าไปหาผล ผลของมันคือโศดาบัน สกิทา อนาคา

ตรงไหนบ้างที่พระพุทธเจ้าอธิบายเรื่องโศดาบัน เรื่องสกิทา เรื่องอนาคา มีแต่วิธีการ วิธีบอกให้ทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้น แล้วผลจะเกิด ถ้าครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติท่านจะรู้อย่างนั้น นี้เพียงแต่คำรา สิ่งทีไ่นท้องตลาดก็คือว่าธรรมะที่ออกๆ มามันเป็นสัญญาทั้งหมด

เวลาเราพูดเราถึงพูดชัดเจนมาก เราพูดชัดเจน พูดชัดเจน แล้วถึงเวลาแล้วมันค่อยแก้ไขกัน แต่ถ้าตามคำรา หลวงปู่มันก็เทศน์อย่างนั้น หลวงตาท่านก็เทศน์อย่างนั้น ท่านพูดแต่เหตุ ท่านไม่ได้บอกผล ไม่บอกผล ถ้าบอกผล บอกผลบ๊ีบเราตั้งผลบ๊ีบ โยมก็ตีความ

อย่างเช่นคำว่า ว่างๆ ว่างๆ เราแย้งหมดนะ แต่ความจริงพูดอย่างนั้นก็ได้อีก พูดอย่างนั้นได้ ต่อเมื่อคนเป็นพูดมันถูก แต่ถ้าคนไม่เป็นพูดผิดหมด ว่างๆ ว่างๆ เราเสียคติไป ว่างๆ ในโอ่งก็ว้าง ในโอ่งที่ไม่มีอะไรก็ว้าง ในไหก็ว้าง แต่มันไม่มีชีวิตใจ ในโอ่งในไหว่างไหม? ในโอ่งในไหที่ไม่มีของ มันก็ว้างของมัน แล้วนี่ก็ว่างๆ ว่างๆ แล้วว้างคืออะไร? เราเสียคติไปอย่างนั้นเอง

แต่ถ้าคนที่เขาจริงนะมันเปรียบเทียบได้ว่าความว่างคือสิ่งที่มันโล่งแจ้ง แต่ถ้าผลของมันทีตอบมันเป็นอย่างไร? ว่างนี้ว่างมันมีหลายชั้นคือเราคิดให้ว่างก็ได้ เราคิดให้ว่างก็ได้ มันว่างตามความเป็นจริงก็ได้ นั่นพอว่างบ๊ีบถ้ามีครูบาอาจารย์บ๊ีบท่านจะชักเลย ชักก็กลับไปหาเหตุใจ ในโอ่งนั้นมันมีน้ำอยู่หรือในโอ่งนั้นเขาใส่วัตถุสิ่งใดอยู่ เขาเอาออกอย่างไร? ตักดวงสิ่งที่อยู่ในโอ่งนั้น ออกให้มันเหลือแต่ความว่างนั้นทำอย่างไร?

แล้วถ้าโอ่งไม่มีอะไรเลย เขาต้องป็นขึ้นมา จากอากาศเห็นไหม ดินเขาป็นขึ้นรูปมา ช้างในนั้นมันก็แยกเป็นความว่าง ความว่าง เอ็งทำอะไรมันถึงว่าง ถ้ามันเป็นความจริงมันชักได้ ถ้ามันตอบไม่ได้มันก็ไม่โอ่ง ไม่มี โอ่งก็ไม่โอ่ง ความว่างก็ไม่โอ่งเพราะเอ็งพูดไม่เป็น แต่ถ้าเอ็งทำเป็นเห็นไหม เอ็งก็ป็นโอ่งได้ เอ็งก็มีความว่างได้

ไอนี้ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ ก็นึกเอาใจ คือจริงๆ แล้วโอ่งก็ไม่โอ่ง ว่างก็ไม่โอ่ง มันเป็นสัญญาหลายๆ แต่ถ้าคนเป็นนะ ทำได้หมด พูดได้หมด แล้วมันแก้ไขได้หมด นี้มันอยู่ที่เรา อยู่ที่เราปฏิบัติได้มาก

ได้น้อย ถ้าปฏิบัติได้มากนะมันต้องการครูบาอาจารย์ที่ทันกัน ถ้าครูบาอาจารย์ที่ทันกันนะ อย่างน้อยเลยเราไม่เสียเวลา

อย่างเช่นเรา วุฒิภาวะของเรา เราเสกสรรตัวเองว่าเป็นอาจารย์ แต่ความรู้เราแค่ ๒๕ เปอร์เซ็นต์หรือ ๕๐ เปอร์เซ็นต์แล้วลูกศิษย์ปฏิบัติมา เขาไป ๗๕ เปอร์เซ็นต์แล้วอย่างนี้ เขาทำอย่างไร? เขาจะมาถามเรา เราจะรู้ได้อย่างไร? ในเมื่อลูกศิษย์เขาเลยเราไปแล้ว ถ้าเขาเลยไปแล้ว เขาก็ต้องเป็นประสบการณ์ของเขา เขาก็ต้องพยายามแสวงหาของเขาเอง เขาต้องเปรียบเทียบเอง เขาต้องค้นคว้าเอง

ก็เหมือนหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นไง หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์เป็นคนสอนหลวงปู่มั่น เอาหลวงปู่มั่นออกมาบวช สุดท้ายแล้วหลวงปู่มั่นกลับไปเอาหลวงปู่เสาร์เพราะสมัยนั้นทางอุบลฯ เขาจะสวดมนต์ไง ขอให้ธรรมมาสติที่ตา ขอให้ธรรมมาสติที่ใจ คือขอเอาก่อน คือสวดมนต์ เยอะ คือทำพิธีกรรมมาก

แล้วก่อนจะภาวนานี้ก็กลัวไง พวกเรานี้ละ สมัยก่อนเขาถือผีถือสาangkannนะทั้งๆ ที่ถือพุทธนี้แหละ แต่พุทธเชิงผี อ่อนวอนเอา ก็กลัว กลัวผีจะมาสิง กลัวทำแล้วมันจะกรรมแตก ก็ต้องจึงสายสิญจน์ ปักสายสิญจน์นะ ก่อนจะเดินจงกรมต้องปัก จึงสายสิญจน์ จึงสายสิญจน์ต้องสวดมนต์ ต้องสวดฉัตติ เสร็จแล้วก็ขอให้ธรรมมาสติที่ตา สวดทีหนึ่งกว่าจะทำ ถ้าได้เดินจงกรมนี้ ๒-๓ ชั่วโมง

หลวงปู่มั่นพยายามไปแก้หลวงปู่เสาร์ไง บอกให้ปฏิบัติเลย ให้เดินจงกรมเลย ไม่ให้คิดในพิธี ๓ ปี พอเจอกันก็คุยกันตรงนี้ คุยกันคือพยายามด้วยข้อมูลเพื่อให้หลวงปู่เสาร์ คือว่าไม่ให้เสียเวลาตรงนี้ ให้ปฏิบัติเลย ๓ ปี ฉะนั้นสิ่งที่เราจะได้นั้นแต่ละอย่างที่เราทำกันนี้นะ ครูบาอาจารย์ต้องทดสอบ ต้องฝึกฝนจนได้ข้อมูลเท็จจริงแล้ว

หลวงปู่มั่นเห็นไหม ออกมาจากถ้ำสาริกา คิดถึงหมู่คณะมากเพราะว่าหนีหมู่คณะมาอยู่ถ้ำสาริกา ก็มาเพื่อจะปฏิบัติตัวเอง พอตัวเองได้ธรรม ได้ธรรม ตอนนั้นออกไปอย่างน้อยอนาคา ออกจากถ้ำสาริกาไป ก็กลับไปอีสาน กลับไปอีสานก็กลับไปสั่งสอน ไปรื้อสัตว์ขนสัตว์เอาหมู่คณะมาแล้วท่านพูดอยู่ประจำที่อีสาน หลวงตาเล่าให้ฟัง

“จิตใจมันยังไม่พอ แบบว่ากำลังยังไม่พอ กำลังยังไม่พอ”

รู้ตัวเองอยู่ไม่กี่เลยออกอุบาย ออกอุบายเอาแม่ไปส่ง ออกมาก็ขึ้น มากรุงเทพฯ ก็ขึ้น เชียงใหม่เลย แล้วไปสำเร็จที่เชียงใหม่ กลับไปที่อีสานอีกรอบหนึ่ง รอบหลังไม่เคยพูดเลยว่ากำลัง ไม่พอเพราะใจถึงที่สุดแล้วสอนได้หมด ถ้าใจมันถึงที่สุดแล้วนะใครมารู้หมด วิธีการมันกว่าที่เรา จะหลุดมาทีละเปาะๆ

นี่เวลาพูดเราศึกษาธรรมะ มีลูกศิษย์มันพูดนะ ศึกษาธรรมะมาบอก ว่าผลของวิญญูคือ จิตเรานี้เหมือนวิญญู เหมือนจิตเรานี้เหมือนสวะอยู่ในน้ำ พระพุทธเจ้าพูดทำนองนี้จริงๆ ถ้าสวะนี้ อยู่ในน้ำแล้วมันไหลไปตามน้ำมันต้องลงทะเลแน่นอน เขาก็คิดว่าการปฏิบัติเราถ้าได้ปฏิบัติตรง ปฏิบัติตามที่ความเห็นเรานี้ จะถึงนิพพานแน่นอน แต่มันถึงไหมล่ะ?

เพราะสวะนี้มันไปติดที่ไหนมันลงปากน้ำไม่ได้ มันลงตรงทะเลไม่ได้ เราเห็นเป็นวัตถุ ไซ้ไหม? แต่เวลาปฏิบัติเป็นความคิดเราเอง เราก็คิดว่าเราไหลไปเรื่อยไง แต่มันไม่ไหล ไม่ไหล เพราะเราคิดไง เราก็คิดว่าผลของวิญญูไง คือเราปฏิบัติตรงต้องตรงถึงที่นิพพานแน่นอน คือต้อง ลงทะเลแน่นอน แล้วมันลงจริงไหม?

เพราะถ้ามันลงจริง เราต้องเทียบเรา เราต้องเทียบใจเราว่าเรามีความสงสัยไหม? เรามีความ ลังเลไหม? สิ่งใดจะพิสูจน์ ต้องพิสูจน์เลย ถ้ามันพิสูจน์ออกมาแล้ว เหมือนไฟจับแล้วร้อนมันพอง ต้องรักษาแปล พิสูจน์ไปแล้วมันเสื่อมนะ เวลาเราพิสูจน์อะไรจิตมันส่งออกหมดเลย หายหมดเลย พอหายไป อ้าว ไม่ใช่ที่ว่า ต้องกลับมาใหม่เพราะเราทำอย่างนี้มาตลอด

ใหม่ๆ เราพิสูจน์เลยนะ พิสูจน์ก็หมายถึงว่าจิตเรามันอยากได้อะไร? คิดมันได้ผลอย่างนั้น ไง แล้วพอคิดได้ผลอย่างนั้นมันหลุดไป หลุดไปคุณสิมันมีหลักไหม? มันจะกลับมาได้ไหม? พิสูจน์ เลย เสื่อม เสื่อมเดี๋ยวก็เอาใหม่ พอมันเสื่อมไปเสื่อมไปมันไปหมดเลย อารมณ์มันเกิดไง อารมณ์ มันเกิด มันไม่เหมือนกับที่มันว่างอยู่ ก็ต้องกลับมาทำสมาธิใหม่ ทำสมาธิใหม่เราก็ลุกขึ้นใหม่

พอเราไปอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์จะคอยบอก บอกตอนไหน? บอกตอนเทศน์ ตอนเทศน์ถ้าอยู่บ้านตาคนนะ ถ้าเทศน์อะไร? ถ้าไม่ตรงใจจะนั่งอย่างนี้ บอกไม่รู้ ไม่เข้าใจ จับ ประเด็นไม่ได้ ท่านเทศน์ซ้ำเลยล่ะ เหมือนเทศน์ใกล้จะจบ วนอีกรอบหนึ่ง วนอยู่อย่างนั้น

ตอนอยู่กับท่านนะ พอจับประเด็นได้ปั๊บ เทศน์จบปั๊บเข้าทางจงกรมเลย ประมาณทุ้มหนึ่ง จะเทศน์ที่บ้านตา ๒ วัน ๓ วันเทศน์ที่ ๒ วัน ๓ วันเทศน์ที่ นี่ขนาดเทศน์อย่างนี้เลยนะ แล้วเวลา

อยู่ด้วยกันมันตลอดเวลา ตลอดเวลาคือว่าทำข้อวัตรอยู่ที่ท่านใส่ตลอดเวลา ท่านจะใส่เราตลอดเลย จะทำข้อวัตร จะทำอะไรต่างๆ

พอมานเหมือนอาจารย์กับลูกศิษย์ พอมาก็อดใส่ตลอด อดใส่ตลอดจนมีความรู้สึก เราพูดบ่อยเมื่อก่อน บอกเราอยู่กับหลวงตามะ เหมือนกับท่านเอาเท้าคันหลังเราไว้ ไปไหนแน่นอนอย่างนี้แน่นอนตลอดเลย คือใส่กันตลอด แล้วมันเป็นที่เราด้วย เราก็เป็นคนที่เป็นแบบว่ามันเหมือนกับคนงกคืออยากได้มาก ชอบไปเสนอหน้าใจ เห็นท่านมาที่ไหนชอบไปดัก ไปให้ ก็จะเอา คืออยากได้ อยากพิสูจน์ อยากได้

ธรรมดาเขาจะหลบกัน หลวงตาไปทางไหนพระจะหลบหมด สังเกตได้พระจะไม่กล้าสู้หน้า ไอ้เรานี้มันชอบเข้า ท่านอยู่ไหนก็ชอบเข้าไป เวลาตอนเช้านะ ท่านฉันเสร็จแล้วท่านก็จะเทศน์ พอเทศน์กับโยมเราก็แอบอยู่ข้างหลัง ไอ้ชั้นบนเมื่อก่อนมันมีไอ้นั้น ประตูลิ้น เราจะนั่งอยู่ตรงนั้นกับบนพล

พอท่านฉันเสร็จแล้วบนพลก็จะมาฝน ฝนไอ้นี้ จางจิต(รางจิต) กินวันละแก้วนะ ท่านฉันข้าวเสร็จแล้วบนพลก็จะฝนจางจิต เรายึดเช็ดล้างบาตรล้างอะไรเสร็จแล้ว เราก็จะมานั่ง นั่งตรงนั้นเพราะอะไร? เพราะว่าท่านจะเทศน์กับโยม เราก็จับข้อมูลไว้ นี่นะ เวลาที่เราได้ข้อมูล คือจับข้อมูล หมายถึงว่าท่านเทศน์เรื่องอะไร? เทคนิคใด ใครจะถามปัญหาเรื่องภาวนาท่านก็จะเทศน์ เราก็จะจับ พอจับเสร็จแล้วนะ ตอนบ่าย

บ่ายโมงปี่ท่านจะลงมาฉันน้ำร้อน เราก็จะมานั่งอยู่ข้างหลังอีกแล้ว เพราะบ่ายโมงปี่ท่านก็จะมาฉันน้ำร้อน ประสาเรา ท่านพูดมามันก็เป็นธรรมเหมือนกับเป็นทองทั้งหมดแล้วเรามีภาชนะไปใส่ คนไม่เอาโง่ฉิบหายเลย นี่พอท่านเทศน์ตอนเช้าเสร็จปี่ ตอนบ่ายท่านมาฉันน้ำร้อนเราก็ไป ท่านฉันน้ำร้อนใช่ไหม? ตรงโรงน้ำร้อน ข้างหลังท่านมันจะมีปี่วางไว้ พระจะนั่งอยู่ข้างหลังไป

แล้วท่านก็จะพูด เมื่อเช้านี้พูดเรื่องนั้นๆ เข้าใจไหม? มันมีอยู่ที่หนึ่งตอนนั้นตอนเรื่องคริสต์ คริสต์เขาเดินขบวนกัน เขาบอกว่าอะไรนะ บอกว่า พระพุทธเจ้านี้เป็นอะไรนะ เป็นพระพุทธเจ้ามาปรับไว้ แล้วคริสต์นี่จะเป็นพระศรีอารย์ อะไรนี่แหละ ที่เดินขบวนกัน แล้วตอนเช้าพวกโยมก็ไปหาหลวงตา ก็ไปบอกว่า เขาเดินขบวนกัน พวกคริสต์นี่เขาดูถูกศาสนา

หลวงตาท่านก็จะฉันจะแจกอาหาร ท่านก็บอกเอาไว้ก่อน เอาไว้ก่อน เดี่ยวค่อยคุยกันก่อน ไม่ใช่เวลา ใอนั้นก็ร้อนมาก ท่านก็เอ็ดเอา พอเอ็ดเอาก็เสียใจ เสียใจเพราะอะไร? เสียใจเพราะพวกเรายากจะช่วยกันอุ้มชูศาสนาใช่ไหม? ก็ไปนั่งร้องไห้อยู่ คุณชายบิมนี่แหละ คุณชายบิมนี่ไปเจอเข้า

“คุณร้องไห้ทำไม?” “ร้องไห้เพราะหลวงตาเอ็ด”

“ไปๆ ขึ้นไปหากับผม หลวงตานั้นเสร็จแล้วนะ ไปขึ้นไปหากับผม ผมจะพาขึ้นไป” “ไม่ไป หลวงตาไม่เอ็ดหรอก”

ขึ้นไปท่านเอ็ดซ้ำอีก เอ็ดซ้ำก็ร้องไห้ก็ ร้องไห้ไปเลยนะ แล้วพอตอนบ่ายเห็นไหม ตอนบ่ายท่านมาฉันน้ำร้อน เราก็ไปนั่งฟังอีก ตอนเช้าเราก็เห็นเหตุการณ์แล้ว เราก็ฟังท่านเทศน์ด้วย พอตอนบ่ายเหตุผลมันได้แบบนี้ไง พอไปตอนบ่ายนะ ท่านลงไปฉันน้ำร้อน ท่านก็พูด “ตอนเช้าเห็นไหมที่เขาร้องไห้ล่ะ”

ท่านบอกว่า “มันไม่สมควร หนึ่งเวลาพระเจ้าจะแจกอาหารกันอยู่ เขาเข้ามาแล้วก็บอกว่า เดี่ยวก่อนสิ ให้พระฉันข้าวเสร็จก่อนเดี๋ยวจะเทศน์ให้ฟัง แต่ด้วยความเราร้อนของเขาไง เขาจะให้พูดตอนนั้นเห็นไหม มันเสียเรื่องของพระไง”

แล้วพอตอนหลังก็มาร้องไห้ก็ คำว่าร้องไห้ของท่าน ท่านบอกว่า “คำว่าร้องไห้นี้จะเอาน้ำตาคือเอาความสงสารมาเหนือธรรมะเหนือเหตุผลเหนือถูกเหนือผิด ไม่ได้ อย่าเอาน้ำตาอย่าเอาภริยานาสงสารมาเหนือเหตุผลที่ทำผิดไง”

ท่านเอ็ดซ้ำไปอีกก็เลยร้องไห้รอบสองไป มาเรียกร้องว่าทำดีใช่ไหม? จะเอาว่าฉันทำดีมาเรียกร้อง แต่พระเจ้าแจกอาหารกันอยู่มันเป็นธรรมใหม่? จะเอาความเห็นของคนคนเดียวไปทำลายสังคมทั้งหมดได้อย่างไร?

ถึงตัวเองว่าคิดดีก็จริงอยู่ แต่สังคมทั้งสังคมเขากำลังทำกิจกรรมกันอยู่ ถ้าเป็นกาลเทศะไง มันผิดกาลเทศะ พอพ้นจากนี้ไปบิมนี่ท่านก็พูดให้ฟัง เราก็ไปนั่งฟัง ตอนเช้าเราก็เห็นเหตุการณ์ เราก็ตีความได้ระดับหนึ่ง พอตอนบ่ายท่านมาอธิบายให้ฟังนะ โอ้โฮ ใฮู้ผู้หญิงคนนั้นก็เสียใจใช่ไหมว่า

ทำดี ทำดีเพื่อศาสนา ก็มาพบกับพระ พระก็ต้อง โอ้อโฮ ต้อง โอ้ ต้อง.. เขียบซ้ำเลย แล้วไม่ใช่
เขียบรอบเดียว เขียบสองรอบ

สองรอบแล้วรอบบ้ายังมาบอกด้วย ผิดอย่างนี้ ผิดอย่างนี้ ผิดอย่างนี้ อยู่กับท่านนะ คำ
สอนของท่านเราจะได้ตลอดเพียงแต่คนจะเก็บไม่เก็บ คนจะเอาไม่เอาไง ฉะนั้นเวลาถ้าคนไปอยู่
โดยที่ไปอยู่แบบไม่เอาอะไรมันก็จะไม่ได้อะไรเลย

แต่ถ้าคนเอานะ ถ้าคนไหนเอาท่านก็รู้ พ่อแม่จะรู้เลยว่าเด็ก ลูกเราคนไหนใฝ่ดี ลูกเราคน
ไหนอยากได้ ยิ่งให้ยิ่งเก็บ ท่านก็ยิ่งยึดให้ชนะ โอ้อโฮ รับไม่ทัน บางที่เป็นกระสอบๆ เลย โอ้อโฮ เต็ม
ที่มาตลอด เวลาท่านพูดตอนหลังนี้เห็นไหม ท่านบอกท่านสอนใครมาท่านยังหวังใคร หวังใครใจ
หวังให้คนไหน คนไหนจะช่วยอะไร จะดูแลอะไรไปได้ ท่านยังหวังอยู่

นี่พูดถึงไปนี่ ถ้ามันต่อเนื่อง ต่อเนื่อง ถ้ารู้จักเก็บ อันนี้ก็เป็นวาสนาของคนนะ เวลาท่านพูด
เห็นไหม เมื่อสองวันนี้ท่านพูดถึงหลวงปู่ลี เวลาหลวงปู่ลีท่านเอาผ้าป่ามาช่วยเห็นไหม ทีหนึ่ง
๒๐๐ กอง ๓๐๐ กองเห็นไหม ท่านบอกว่า

“ธรรมลึๆ ธรรมข้างในชัดเจนมาก”

คือธรรม ๑๐๐ เปอร์เซนต์มาก แต่นิสัยวาสนาเป็นอย่างนั้นเห็นไหม คุณข้างนอกเห็นไหม นี่
ท่านพูดนะ เรานั่งฟังอยู่ที่ อือ วาสนาของคนนะ พระอรหันต์เหมือนกัน แต่บารมีที่สร้างมา มัน
แสดงออกได้ไม่เหมือนกัน นี่พูดถึงความเห็น คนเรานะถ้ายังวุฒิภาวะเหมือนเด็ก เด็กก็อยากให้พ่อ
แม่ โอ้ แต่พอเป็นผู้ใหญ่แล้วอยากจะวิ่งหนีพ่อแม่เนาะ พ่อแม่นี้กวนฉิบหาย อยากจะอยู่กับเพื่อน
เหมือนกัน

ตอนเด็กๆ นี่ หุย ห่างพ่อห่างแม่ไม่ได้จะให้ โอ้ โอ้ โอ้ พอโตขึ้นมาจะวิ่งหนี ใสนี้ะเวลา
ไปอยู่กับครูบาอาจารย์เวลาฟังเทศน์ คำพูดครั้งแรกเห็นไหม ก็ต้องพูดให้มันนวล แต่พอเราอยู่
นานๆ ไปต้องการสิ่งที่รุนแรงว่าอย่างนั้นเถอะ สิ่งที่มีน้ำหนัก เหมือนปลัก ยิ่งปลักลงแรง ทางโลก
ปลักเราเจ็บนะ แต่ธรรมะยิ่งแรง มันกระเทือนกิเลสเรานะ มันกระเทือนใจดำนะ พูดอะไรนี้ให้
ซ็อก พอซ็อกขึ้นมามันสะเทือนหัวใจ สะเทือนหัวใจเราได้เปลี่ยนแปลง

หลวงตาท่านพูดนะ “พูดจนชินปาก ฟังจนชินหู แต่หัวใจมันดำน”

ไอ้โฮ เจ็บมาก เวลาท่านพูดคำนี้ะเจ็บ พูดจนชินปาก ปากนี้พูดกันจ้อยๆ ไซ้ใหม่? ฟังทุกวัน ฟังจนชินหู แต่หัวใจมันด้าน หัวใจมันไม่กลับ หัวใจมันไม่คิด มันไม่รู้จักเปลี่ยนแปลงแล้วมันแก้ไขอะไร? เวลาท่านพูดเห็นใหม่ให้เราเหมือนเขยใหม่ เราแต่งงานเข้าไปบ้านใคร วันแรกๆ ไอ้โฮ ระวังไปหมด พอมันระวังก็ระวังกิเลส นี่สติใจ ให้ทำตัวแบบเขยใหม่ อย่าคุ้นชินกับอะไรทั้งสิ้น ในการประพฤติปฏิบัติอย่าไปคุ้นชินกับมัน ถ้าคุ้นชิน การคุ้นชิน การคุ้นเคย กิเลสมันเกาะทันที

การคุ้นชิน การคุ้นเคยกับเขามันหนีเขาไม่พ้น ต้องสลัดตลอด สลัดตลอด สลัดมันออก สลัดมันออก พอสลัดมันออกปั๊บ ในการปฏิบัติ ไอ้โฮ มันเครียด มันเหนื่อย มันนั่งจมอยู่ที่เสสมันก็ยิ่งพอทน

ไอ้ที่เราต้องตื่นตัวตลอดเวลาตื่นตัวกับสตินะ ระลึกรู้คือสติ แล้วมันตื่นตัวมันสติ มหาสตินี้คนปฏิบัติมาจนถึงรูตรงนี้ไง เห็นใหม่ที่เขาพูดมา สติไม่ต้องฝึก ไม่ต้องฝึก ไม่ต้องฝึกได้อย่างไร? มันมีสติ ระดับใดเป็นสติระดับใดเป็นมหาสติ? สติทำไมมันเป็นมหาสติ? จิตมันมีที่ขึ้น? ความรับรู้ของจิตมันมีที่ขึ้น? แล้วจิตนี้มันจะรู้ทันกันอย่างไร?

สติมันได้ระดับหนึ่ง พอมันเข้าไปถึงขั้นอุสุกะเป็นสติไม่ได้ ถ้าเป็นสติระดับห่วยๆ จับหล่น จับหล่นเลยละ จับไม่อยู่ มันหลุดมือหมด ต้องเป็นมหาสติ สติละเอียดมากจนคนปฏิบัติระดับถึงตรงนั้นนะ มันจะอยู่กับใครไม่ได้ มันจะอยู่กับคนเดียวเพราะมันเป็นมหาสติไง มันราคานนะ

เหมือนที่หลวงตาว่า ไปด้วยกันก็จริงอยู่ ไม่เห็นด้วยกันก็จริงอยู่ แต่มันกังวล เหมือนเรารับรู้ว่ามีใครมากับเรา ถ้าเราอยู่คนเดียวไม่ต้องรับรู้อะไรเลย มันหัดเข้ามาเห็นใหม่ แต่ถ้าเราออกไปรับรู้เห็นใหม่ ถึงให้อยู่ห่างๆ กัน ต่างคนแบบว่าเราคุยกันตกลงกันแล้วว่าไม่ต้องมาอยู่กันให้ต่างคนต่างอยู่ แต่มันก็รู้ที่อยู่ว่ามี

นี่ถึงได้ให้แยกหมดยๆ สติ มหาสติ สติอัตโนมัติ แล้วสติอย่างนี้มันพัฒนาอย่างไร? มันขึ้นอย่างไรมันถึงเป็นสติ? ขึ้นอย่างไรมันถึงเป็นมหาสติ? แล้วขึ้นอย่างไรจิตมันถึงแรง? ฉะนั้นเวลาเขาพูดเราถึงเอ็นดู สงสารนะเพราะพระผู้ใดล่ะ มาเจอไอ้เหยี้ย ไอ้สัตว์เข้าไปซ็อกเลย คิดไม่ถึง คิดไม่ถึง แต่เราพูดประสาธนะ มันเหมือนคนเรามาทำงานเคยเนาะ มันก็คงคิดเป็นเรื่องธรรมดา

แต่เราก็ว่าเราไม่ค่อยมีแล้วนะ เดี่ยวนี้ดีขึ้นมาก ไม่ค่อยมี เมื่อก่อนมันมีเพราะว่ามันแรง มันแรงแล้วเป็นประสาเรา พอมันพูดอย่างนี้แล้วมัน เราพูดถึงที่สุดแล้วมันไม่จบตรงนี้มันก็ไม่จบใจ พอตรงนี้ปั๊บคือว่าคุณสมบัติเขาเป็นอย่างนี้ พระเขาเป็นอย่างนี้ๆ ถึงที่สุดแล้วก็ถึงตรงนี้ใจ พอลงที่สุดก็จบใจ เหมือนผลบทสรุปของมัน มันเป็นอย่างนี้ก็ลงเลย ใจ แล้วก็จบ ไม่อย่างนั้นมันไม่จบ มันก็หาเหตุผลมาถึงที่สุด

อะ รำคาญไหมล่ะ? มีอะไรว่ามา เปลี่ยนบทบาทใหม่ ไม่มีจบนะ เอวัง